Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го ВЕРЕСНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 28, 1983. No. 184. VOL. XC.

Дж. Флоріо пропонує державні студії про Великий голод

Вашінгтон. — Конгресмен Джеймс Дж. Флоріо, демократ з Ню Джерзі, погодився запропонувати в Палаті Репрезентантів закон, яким буде встановлена окрема урядова комісія для студій над штучно викликаним голодом в Україні у роках 1932-33.

Свою згоду дав конгресмен Флоріо на прохання членів організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні, яка має свій осідок діяльности в Ню Джерзі.

Комісія має зібрати всі факти та інформації про штучний голод викликаний совєтською владою і проаналізувати причини та наслідки того геноциду. Комісія має також розглянути реакцію світу на цю трагедію, виявити цілу величину Великого голоду і тим самим представити правдивий образ політики СССР серед американського політичного світу. Щоб виконати це завдання, комісія буде покликувати наочних свідків Великого голоду і збирати свідчення теж знавців тієї справи. Висліди праць комісії мають бути надруковані для вжитку американського Уряду та членів Палати Репрезентантів, як також для усіх засобів масової інформації та для навчальних підручників.

Як інформує організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні, законопроєкт потребує підтримки інших представників Палати Репрезентантів. Тому організація закликає українців в ЗСА впливати на конгресменів із своїх стейтів, щоб вони солідаризувалися з пропозицією Дж. Флоріо.

За ближчими інформаціями в цій справі слід телефонувати на число (201) 373-9729 у вечірніх годинах або писати на адресу організації: 43 Midland Place, Newark, N.J. 07106.

Чикаґо відзначить 110-річчя НТШ

Чикаго, Ілл. (М.С.). — З ініціятиви Осередку НТШ тут відбулася ширша нарада представників громадських організацій, у висліді якої засновано Громадський комітет, для відзначення 110-річчя Наукового Т-ва ім. Шевченка. Ювілейні святкування відбудуться у неділю, 16-го жовтня, о год. 4-ій по полудні, в залі собору свв. Володимира і Ольги.

До Ділового комітету ввійшли: д-р Петро Моцюк — голова, проф. Мирослав Семчишин — заступник, інж. Степан Ґоляш — секретар, д-р Павло Пундій — скарбник, проф. Адам Антонович — організаційний референт, д-р Роман Кобилецький — член.

До участи в Почеснім комітеті запрошено ієрархів українських Церков, представників парафій та громадських і політичних організацій.

В. Лев іменований дорадником світової установи

Ню Йорк, Н. Й. — Василь Лев, президент Католицької телекомунікаційної мережі, був тепер іменований членом спеціяльної дорадчої комісії до Американської ради для відзначення 1983 року, як Року світової інформації. Президент Роналд Реґен проголосив участь американців у тому Році для світової інформації в спеціяльній церемонії в Білому Домі ще у грудні 1982 року.

Згідно із думкою членів 100-особової Американської ради, рік світової інформації має завдання звернути увагу світу на важливість передання інформацій і споріднених технологій, як чинника, що стимулює діялог на тому відтинку.

В. Лев, як член спеціяльної дорадчої комісії, буде допомагати Раді у рекомендаціях і пропозиціях у зв'язку з відзначенням цього Року.

У четвер 15-го вересня ц.р., В. Лев був одним із промовців на одноденному семінарі у Вашінгтоні, який спонзорувала Публічна служба сателітів. Темою його доповіді були успіхи і невдачі закупу і інсталяції телевізійної мережі ТВРО.

Католицька телекомунікаційна мережа в ЗСА передає сателітом свої програми до католицьких дієцезій в тій країні п'ять днів в тижні.

Появилася збірка українських віршів зі заслання німецькою мовою

Гамбурґ, Західня Німеччина. Тут у видавництві Ґероль і Аппель появилася збірка українських віршів Івана Світличного, Євгена Сверстюка та Василя Стуса в перекладі на німецьку мову Анни-Галі та Марини Горбач. Збірка започатковує серію видань, що їх задумало здійснити та фінансово піддержати товариство Орієнт-Окцідент, що його заснував разом з представниками німецького культурного життя відомий літературознавець Лев Копелєв, який живе від 1980 року в Західній Німеччині. Завданням товариства, як сказано в книжці, є „нав'язати тісніший контакт і зрозуміння поміж тими частинами Европи, що вживають німецьку мову з народами із східніх, середніх та східньополудневих частин Европи. Товариство буде вибирати та одобрювати до видання манускрипти і книжки авторів саме із тих частин Европи та публікувати їх у німецькій мові".

Саме першим виданням з ініціятиви того товариства є збірка віршів українських поетів — шестидесятників, що за свою творчість впали жертвою совєтського переслідування. Про це точно та вичерпно виясняє німецькомовним читачам авторка перекладів д-р Анна-Галя Горбач у статті, що включена у збірку, яка теж подає життєписи і творчість вибраних поетів. У книжці, що має промовисту назву „Я спекався тебе, моя тривого" („Angst, ich bin dich losgeworden"), вміщено 18 віршів Івана Світличного із збірки „Ґратовані сонети", три п'єски Євгена Сверстюка та 62 вірші Василя Стуса із збірки „Палімпсести".

В збірці поміщено вступну статтю Л. Копелєва під назвою „Українська поезія основою національної екзистенції", в якій автор дає перегляд і вказує на надзвичайну важливість української поезії впродовж цілої новітньої історії українського народу, з переліком усіх визначних українських поетів. Статтю закінчує Л. Копелєв оптимістичним твердженням, що „тоталітарна совєтська влада хоче замкнути поетам уста. Але їхнє слово живе. І в тому слові, з ним і завдяки йому — живе Україна".

До книжки включені знімки всіх трьох поетів.

Книжку можна купити в німецьких книгарнях і у видавництві Gerold und Appel, Postfach 700726, Hamburg 70, за ціну 19.80 німецьких марок.

ЗАКЛИК

Управа Шкільної Ради при УККА закликає вчителів і учнів Шкіл Українознавства, опікунчі установи та все українське громадянство взяти масову участь в Меморіяльній маніфестації, яка відбудеться 2-го жовтня 1983 року в Вашінгтоні, для вшанування десяти мільйонів жертв Великого голоду у 50-річчя цієї трагічної національної катастрофи для України.

Ця всенародня Меморіяльна маніфестація буде також прилюдним актом обвинувачення проти комуністичної Москви та її диявольського пляну народовбивства в Україні в 1932-33 роках, а одночасно станемо в оборону прав українського народу на своє власне ні від кого незалежне життя.

Управа Шкільної Ради

В ДІТРОЙТІ ВІДБУЛАСЯ ПОЛЬСЬКО-ЖИДІВСЬКО-УКРАЇНСЬКА ЗУСТРІЧ

Дітройт, Миш. (Р. Л.) — Подібно як попереднього, так і цього 1-го вересня, тобто в роковинний день початку Другої світової війни, відбулась зустріч представників української, польської і жидівської громад Дітройту, щоб спом'янути жертви нацизму і большевизму та пригадати про нерівну, але повну посвяти боротьбу проти цих тираній.

Провідна думка зустрічі була з'ясована в програмі вечора так: „Наша мета: Напад нацистів на Польщу в дні 1-го вересня 1939 року розпочав невблаганний хід подій, які довели до народовбивства. Ця трагедія разом зі совєтським імперіялістичним гнетом спричинила невимовно жахливі мільйонові жертви в людях. Поляки, жиди, українці — всі мають поважні причини до застанови над подіями перед і після 1-го вересня 1939 року. Метою зустрічей американських горожан польського, жидівського і українського походження є продовжувати розмови, розпочаті попереднього року, щоб, залишивши горе минувшини, стреміти до кращого майбутнього".

Зустріч відкрив президент коледжу ім. Святої Марії, о. Леонард Хробот. Суддя Волтер Синар перевів пропам'ятне запалення свічок, в якому від українців взяла участь Рома Демчук. Вступну молитву виголосив рабин Ірвін Ґронер, а доповідача зустрічі представив суддя Джан Г. Шепард.

Доповідачем був професор Джорджтавнського університету д-р Ян Карскі, який під час Другої світової війни був зв'язковим підпільного уряду з польським екзильним урядом в Лондоні. Доповідач обширно розповів про спротив польського народу проти нацистів, а з'ясовуючи внутрішні відносини, пригадав, що до підпільного уряду не ввійшли партії скрайнього правого і лівого крила і за їхню діяльність підпільний рух не відповідає. Ці слова доповідача гідні окремої уваги тому, що вони подають ще один приклад незгідливости скрайніх партій, які в ті критичні часи діяли радше у відокремленні, чим стати у спільні ряди всенароднього спротиву, яким проводив польський підпільний уряд.

Жидівська громада в Польщі ділилась на сіоністів і членів „Бунду". Жидівські провідники, довідавшись про пляновану висилку зв'язкового Я. Карского до Лондону, таємно перепровадила його до ґетто у Варшаві і до одного з кацетів, щоб він на власні очі переконався про масове

(Закінчення на стор. 4)

Відзначать українських жінок за їхні досягнення

Ню Йорк, Н. Й. — Союз Українок Америки постановив так, як це роблять тепер інші жіночі організації в ЗСА, вишукати і відзначити тих молодих жінок, які визначаються у своїх професіях та займають високі пости.

В тій цілі вислано тепер до всіх відділів СУА відповідне письмо, щоб вони розглянулися за такими українськими жінками у віці між 25-им і 40-им роком життя та запропонували їх до відзначення. Кожна із кандидаток мусить бути членом, СУА, виповнити відповідний формуляр з точними даними про себе і свою працю та осяги в цій ділянці.

Особливо важливе для відділів СУА пропонувати таких кандидаток, які вибиваються у професіях, що досі були доменою чоловіків.

Вручення відзначень молодим українським професіоналісткам відбудеться під час XX Конвенції Союзу Українок Америки у травні 1984 року. Всі зголошення із виповненими формулярами повинні бути в канцелярії СУА до дня 31-го січня 1984 року. Склад жюрі буде поданий своєчасно.

Хор „Дніпро" з Міннесоти виступить в Клівленді і Дітройті

Міннеаполіс, Мінн. — З нагоди відзначення 25-ліття свого існування хор „Дніпро" з Міннесоти завітає з двома гостинними виступами до Клівленду, Огайо, та Дітройту, Мишиґен, в суботу і неділю, 8-го та 9-го жовтня цього року.

Український хор „Дніпро" був зорганізований в 1958 році групою ентузіястів українського співу. В ньому є люди різного віку, політичних переконань та віровизнань — це суто український громадський хор. Постійним диригентом хору є Микола Бринь.

Метою хору є зберігати українську пісню на чужині, а також ознайомити з нею американське суспільство. Багато було дано концертів в Міннесоті та по більших містах Америки й Канади з великим успіхом.

Широкий репертуар хору „Дніпро" складається з українських народних пісень різного жанру, колядок, щедрівок, церковних, патріотичних та клясичних творів українських композиторів. Хор має теж безліч власних обробок пісень.

Дотепер видано чотири платівки, три з народними піснями та одну з колядками і щедрівками.

З хором виступлять теж солісти, тріо та вокальний ансамбль „Євшан Зілля", керівником якого є Кіра Цареградська. Це група 14-ти дівчат і жінок, які успішно існують вже шість років. Крім різних виступів були вони теж учасниками фестивалю в Дофині, Ман. Ансамбль нещодавно видав свою першу платівку разом із тріо хору „Дніпро".

М. ТАЧЕР КРИТИКУЄ МОСКВУ

Вашінгтон. — Прем'єр-міністер Марґарет Тачер обвинуватила в неділю, 25-го вересня, Совєтський Союз у злій волі на женевських переговорах про зменшення в Европі кількости ракет середнього засягу. В інтерв'ю, записаному в Лондоні минулого тижня і переданому в неділю в програмі новин Бі-Бі-Сі, Тачер заявила, що совєтська вимога включити 162 британські та французькі ракети в загальне число ракет, які є темою переговорів — це спроба збити на манівці західніх союзників з основного шляху і мети на женевських переговорах.

„Метою Совєтського Союзу є відхилити нас від основного шляху переговорів. Це спроба скрити той факт, що Совєтський Союз у дійсності не веде серйозно і щиро переговори, наскільки ми це бачили у Женеві", сказала Тачер.

Тачер назвала британські ядерні сили так „мінімальними, що їх далі нема що скорочувати, як відплатний засіб у крайньому випадку" проти совєтських стратегічних сил.

Вона далі сказала, що британські та французькі ядерні ракети були на місцях задовго перед тим, як совєтські ядерні ракети середнього засягу були розміщені в східній Европі, та що вони становлять лише 2.5 відсотка совєтських стратегічних сил.

Згідно з рішенням НАТО ще в 1979 році, західні союзники почнуть розміщати нові 562 ракети типу Першінг-2 і крилаті ракети в Західній Европі в грудні цього року, якщо Совєтський Союз не погодиться забрати свої ракети відповідного типу СС-20 до того часу.

Коли спитали Тачер, чи вона турбується совєтськими відплатними заходами у випадку розміщення нових американських ракет країнами НАТО, вона відповіла: „Вони все одно розмістять іншу зброю в країнах своїх сателітів. Якщо вони захочуть зробити це, вони це зроблять у будь-якому випадку". Потім Тачер додала, що погроза відплати є совєтською тактикою, яка спрямована на затримання союзників НАТО від модернізації свого озброєння. „Ми просто не повинні датися обдурити цією тактикою", — сказала Тачер.

ТАСС заатакував віцепрезидента ЗСА Дж. Буша

Москва. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що совєтські засоби масової інформації, зокрема агентство ТАСС, дуже різко заатакували виступ у Відні віцепрезидента З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Буша, обвинувачуючи його у започаткуванні хрестоносного походу проти Совєтського Союзу й інших соціялістичних країн та посиленні антикомуністичної пропаганди, що нею тепер, мовляв, займається Вашінгтон. Найголовнішими „аргументами" совєтського нападу були закиди, що Дж. Буш намагається порізнити між собою соціялістичні країни, які досі гармонійно між собою співпрацюють на „базі взаємної дружби і співробітництва".

Очевидно, у совєтському нападі не згадується, що Москва мусіла цю „дружбу" накидувати своїм сателітам при допомозі військової і поліційної сили та здушувати танками повстання на Мадярщині, Чехо-Словаччинії, Східній Німеччині, Польщі й інших країнах. Про цю власне „дружбу" говорив віцепрезидент Буш натякаючи на ревізію ялтинських постанов і повоєнної дійсности та ставлячи під сумнів право Москви на домінацію над іншими тепер поневоленими нею народами.

Коментатор ТАСС Владімір Серов написав свій коментар в дусі московської пропаґандивної лайки, згадуючи кілька разів про „вбиття клина у соціялістичну спільноту" і перекручування фактів західніми антикомуністами. Твердження Буша про те, що ялтинський договір підписаний між ЗСА, СССР і Великобританією, який поділив Европу на сфери впливів був помилкою і непорозумінням, совєтський коментатор назвав „брехнею" і „образою", а пропоновану віцепрезидентом ЗСА ревізію цього договору „провокацією".

Кремлівські лідери вважають, що виступ Буша у Відні є частиною широкозакроєної нової політики президента Роналда Реґена, яка змагає до поглиблення непорозумінь і напруження між СССР і ЗСА.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ПРОПОНУЄ КОНЦЕСІЇ



Президент Реґен в ОН

Ню Йорк, Н.Й. — Президент Роналд Реґен, виступаючи в понеділок, 26-го вересня, на відкритті 38-ої сесії Генеральної асамблеї, закликав Совєтський Союз „зменшити напруження, яке він накимув цілому світові за останні кілька тижнів" і запропонував зі свого боку поступки, спрямовані на зрушення застою в совєтсько-американських переговорах про розміщення в Европі ракет середнього засягу, як теж про знищення деяких далекосяжних ракет та обмеження числа бомбардувальників.

Промовляючи в переповненій залі Генеральної асамблеї, президент Реґен обвинуватив Совєтський Союз в порушуванні угоди про обмеження озброєння та інших угод у минулому, але заявив, що ЗСА готові „бути гнучкими в нашому підході в дійсності, бажаючи іти на компроміси", щоб прийти до порозуміння тепер.

„Двері до переговорів відкриті", — заявив Президент делеґатам асамблеї, говорячи про переговори в Женеві про ракети середнього засягу. „Настав час для Совєтського Союзу сказати своє слово".

Згідно з поданою в понеділок пропозицією, ЗСА продовжуватимуть наполягати на однаковій кількости ядерних боєголовок американських і совєтських ракет середнього засягу, але вони не наполягатимуть на розміщенні всіх своїх ракет в Европі.

Совєтська сторона вимагає, щоб ЗСА не мали жадних ракет в Европі, мотивуючи це тим, що 162 французькі та британські ракети забезпечують відповідний захист для Европи. Такий нульовий варіянт совєтського пляну, коли американці будуть мати нуль ракет, а СССР тисячі, не прийнятний для американської сторони, сказав Президент.

У своєму виступі Президент підкреслив також важливість полагодження мирним шляхом цілого ряду інших надзвичайно важливих проблем, серед яких права людини і права народів на влаштування своєї власної долі займають першорядне місце.

Президент нагадав також про совєтську агресію в Афганістані, про підбурювання і заохочення агресії своїх сателітів у різних частинах світу. Основним у промові Президента було збереження миру в світі.

Офіційне совєтське пресове агентство ТААС повідомило в понеділок про виступ президента Роналда Реґена перед Генеральною асамблеєю ОН, але нічого не згадало про нові пропозиції Президента щодо розміщення в Европі нових ракет середнього засягу. ТАСС зате накинувся на президента Реґена з цілим рядом обвинувачень, найгрубіших від часу, коли він став Президентом.

У СВІТІ

ВІДДІЛИ ЦИВІЛЬНОЇ оборони Совєтського Союзу і його сімох сателітів, розпочали в неділю, 25-го вересня, однотижневі навчання в східній Мадярщині. Мадярське агентство новин МТІ подідомило, що відділи цивільної оборони Совєтського Союзу, Болгарії, Чехо-Словаччини, Східньої Німеччини, Мадярщини, Польщі, Румунії та Монголії „проведуть навчання у зв'язку з можливими грясеннями землі, залізничними і шляховими катастрофами, пожежами і масовими нещастями".

ПРИКОДОННІ ПАТРУЛІ затримали понад мільйон імігрантів, які намагалися нелегально перейти американсько-мексиканський кордон лише цього року. Це найбільше число за всю історію нелегального переходу мехіканців до ЗСА. Офіційні речники говорять, що причин для втечі з Мехіко багато, але основною є безробіття. На одного агента припадає в середньому 441 особа на рік. Речники також признали, що, не зважаючи на вдосконалену техніку слідкування, число успішного нелегального переходу кордону також збільшилося в минулому році.

ТРИ АМЕРИКАНСЬКІ морські піхотинці були поранені під час бою, який кипів перед і після повідомлення про припинення вогнюл в Ливані. Сильна артилерійська перестрілка відбувалася між ливанською армією і підтримуваними Сирією групами міліції друзів, палестинських партизанів і ливанських лівих у горах Шуф біля Бейруту. Артилерійські кулі вибухали біля президентського палацу, міністерства оборони і бейрутського міжнародного летовища, де розміщена американська морська піхота міжнародних сил миру в Ливані. Але в понеділок вже не було жадних перестрілок.

САНДІНІСТСЬКІ ВЛАСТІ в Нікараґуа звільнили офіційно і з великим розголосом 10 колишніх повстанців проти режиму, закликаючи також інших припинити боротьбу і здатися властям. „Ми знову звертаємося до тих, які взяли зброю в руки і виступили проти нас, щоб вони зрозуміли свою помилку і здалися", — заявив Віллiям Рамірез, офіційний представник сандіністського режиму. Більшість індійців племені міскіто повстали проти сандіністів тому, що комуністичний режим намагається розбити їх традиційний спосіб життя, ліквідувати їх приватні господарства і загнати їх у нікараґуанські колгоспи.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН виступив, несподівано для багатьох осіб, на радіостанції „Голос Америки" і засудив лідерів Совєтського Союзу за брак гнучкости на відтинку закордонної політики і повільність у переговорах про роззброєння, зглядно про редукцію міжконтинентальної нуклеарної зброї і обмеження продукції ракет середнього засягу. Женевські переговори на думку Президента ЗСА, не поступають вперед через совєтську впертість і неуступчивість. Він заповів, що Уряд ЗСА вийде незабаром з новими пропозиціями в тій справі, не зважаючи на те, що в атмосфері існуючої напружености спричиненої зістріленням совєтськими джетами південнокорейського пасажирського літака і загибелі 269 осіб, тяжко буде відновити мирну атмосферу, яка панувала перед цим випадком. Крім того в СССР ведеться тепер дуже гостра антиамериканська кампанія, яка не сприяє полагодженню важливих роззброєневих питань. Виступ Р. Реґена „Голос Америки" передав кільканадцятьма мовами народів Совєтського Союзу і його було чути в СССР, не зважаючи на звичайні заглушування західніх передач.

З'ЄДНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ повинні подвоїти допомогу для Ель Сальвадору у зв'язку із зростом нестабільности і пожвавленої активности марксистських партизанів та нових достав зброї для них з Куби і Нікараґуа. Сенатська Комісія для втікачів і іміґраційної політики заявилася також за збільшенням допомоги для гуманітарних цілей, бо з Ель Сальвадору прибуло до ЗСА кільканадцять тисяч нелегальних іміґрантів, яких можна буде вислати до їхньої країни, якщо загальна військова і господарська ситуація там поправиться чи взагалі буде привернений мир в тій країні.

ГОЛОВА СЕНАТСЬКОЇ Фінансової комісії сенатор Роберт Дол, республіканець з Кензас, заявився за підвишкою податків і закликав усіх республіканських сенаторів і демократів підтримати цю справу, як вона прийде на порядок денний в Сенаті. Р. Дол думає, що без цієї підвишки не можна буде знизити дефіциту Уряду. „Якщо ми не полагодимо цієї справи на протязі найближчих 60-ох днів, — заявив Дол, — то Конгрес закінчить свою працю і роз'їдеться на різдвяні вакації, а черговий 1984 рік буде проходити під знаком президентських виборів.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ, а тепер кандидат на президента з Демократичної партії Волтер Мондейл піддав гострій критиці політику президента Роналда Реґена в Центральній Америці, кажучи, що теперішні потягнення Уряду ЗСА тільки сприяють маркистським партизанам і диктаторським режимам в цьому районі світу. Крім того, заявив Мондейл, Центральна Америка пожирає суми гроша, бо ЗСА допомагають матеріяльно і військово не тільки Ель Сальвадорові, але також Гондурасові та багатьом іншим сусідуючим країнам. Проволікання із земельною реформою, наприклад, наставляє місцеве населення в Сальвадорі проти легального уряду і сприяє створенню напруженої атмофери між поодинокими верствами населення. Мондейл підкреслив, що він не підтримує лівого сандіністського уряду в Нікараґуа, але не погоджується з політикою Р. Реґена творення активної опозиції, метою якої є усунення теперішнього режиму при допомозі американської зброї.

Хай наша присутність у Вашінґтоні 2-го жовтня буде доказом нашої національної наснаги!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1 25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Поміч Реґенові від ворога

Конґрес схвалив під кінець минулого тижня 187,5 більйона на військові цілі, найвищу суму на оборону країни від початку її існування. Вправді ця сума на 10 більйонів менша, як її хотів Президент, але в газетах була згадка, що секретар оборони Каспар Вайнберґер разом із фахівцями з Пентаґону зумисне складають бюджет „на виріст", рахуючись з опозицією в Конґресі, яка напевно буде старатися його поменшити. У схваленій сумі взяли під увагу конечність продукції нової міжконтинентальної ракети типу МХ, десять бомбардувальників далекого засягу Б-1 і навіть продукцію слізного газу. Плянується збудувати 22 військові кораблі і 840 наймодерніших танків типу М-1. В обох палатах Конґресу ця постанова перейшла великою більшістю голосів.

Такої перемоги президент Реґен ніколи не осягнув би, якби не прийшли йому в допомогу — большевики. Зістрілення південнокорейського пасажирського літака над Сахаліном з убивством 269 невинних чоловіків, жінок і дітей, в тому числі й 61 американців, було таким варварським актом, що він сколихнув всією міжнародною громадською думкою та глибоко обурив всіх людей у світі. В обличчі такої — як її окреслив президент Реґен у радіо-телевізійній промові, масакри замовкли ті лібeрали, які завжди говорили про „права людини" і потребу плекати мир на базі співпраці і співжиття з совєтською імперією. Представляти себе як апостолів миру та вказувати на Америку, як на „паляча війни" — це була устійнена тактика Кремля. Вночі з 31-го серпня на 1-го вересня цього року Кремль сам себе позбавив цього пропаґандивного атуту. З позиції обвинувача президента Реґена за його вперте намагання дозброїтись і надолужити занедбання на протязі останніх 10-ти років стану збройних сил Америки, — Кремль опинився в ролі підсудного, який мусить боронитися і обороняється проти закиду безсердечного вбивника арґументом, що це Америка винувата в отій корейській трагедії, бо висилає над територію СССР шпигунські літаки, і корейський пасажирський літак також стояв на службі американської розвідки.

Відомий консервативний синдикований коментатор Вілям Баклі помістив в останніх днях цікавий коментар на тему — чому власне загин 269-ох осіб з корейського літака так обурив світ. Адже — він пригадав — за час 60-тирічного володіння большевиків на Сході Европи згинули з їх вини багато-багато більше невинних людей. Баклі запитував: „чи треба те число 269 побільшити десятикратно, стократно чи тисячократно" — щоб осягнути правильну суму вбивств, що їх доконав большевицький режим. Він правильно сказав, що не йдеться про сотні, а насправді про мільйони невинно вигинулих людей, які все ще гинуть з волі і наказу з Кремля — в Афганістані, в Ливані, в Анґолі, в Центральній Америці. Українці знають, що згинуло понад 7 мільйонів селян в штучно Москвою створеній голодовій облозі; поляки тямлять, що в Катині Сталін казав вистріляти 15,000 польських старшин, які з вибухом Другої світової війни втекли на совєтську територію, вважаючи, що СССР, це їх „союзник".

Популярний нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" з мільйоновим накладом у серії статтей „Чи росіяни можуть вести війну? виказав докладно цифрами, як дуже СССР перевищує своїм збройним арсеналом Америку. Треба ствердити: Реґен і Пентаґон свідомі цієї збройної переваги СССР і тому змагають до покращання поганого стану. Корейська летунська трагедія помогла Реґенові дістати на це згоду Конґресу.

Д-Р РОБЕРТ ГІНСБУРГ, асистент професора у медичному центрі у Стенфорді, Каліфорнія, поділився зі своїми спостереженнями з кореспондентами, заявляючи, що лікарі-хірурги все більше й більше схиляються до нової методи усування заблокованих жил при допомозі дужика з лазерними лучами, як, наприклад, при допомозі дуже складної операції коронарної частини серця. Декілька переведених на людях експериментів виявили, що лазерні промені цілковито усувають сціпи крови в жилах, не зважаючи у якій частині тіла.

СЕНАТОР СЕМ НАНН, демократ з Джорджії, один з головних спеціялістів у військових справах, заявив кореспондентам, що зістрілення совєтськими джетами південнокорейського пасажирського літака показало наглядно дві справи: совєтська оборонна система не є така добра, як про це ввесь час говорять совєтські військовики і їхня пропаганда, і що совєтські пілоти, не зважаючи на модерне виносаження літаків, не вміють розпізнати навіть з близької віддалі літака і примусити його приземлитись там, де вони цього хочуть. Нанн, член Комісії, збройння підкреслив, що треба припускати, що совєтські пілоти могли стріляти несвідомі того, що вони збивають цивільний літак, який помилково, збившись зі шляху, перетинав частину совєтської території.

МЕМОРІЯЛЬНИЙ ТИЖДЕНЬ У ВАШІНҐТОНІ

(Інтерв'ю з членом Президії КГК інж. Степаном Проциком)

II.

Добра підготовка вимагає від усіх цих людей багато часу на наради й на виконання накреслених плянів. Тут організується, наприклад, підсилення для Ню Йоркського хору „Думка" і місцеві таланти ентузіястично відбувають приписані проби.

Звичайно, успіх маніфестації залежить від підготовки і участи також багатьох інших міст. У найближчому з них, Балтиморі, завдяки заходам відділу СУА, відбувся 11-го вересня „Голодний обід" для відзначення приготованою програмою роковин Великого голоду, для збірки фондів для КГК і для інформації громади про плян Вашінґтонських акцій. Як можна було зорієнтуватися, громада ставиться до підготовки серйозно.

П: Чи зроблено заходи, щоб засоби масової інформації у Вашінґтоні та в інших містах інформували своїх читачів і слухачів про важливіші події Меморіяльного Тижня?

В: Столична преса рідко звертає увагу на життя етнічних груп, а українці переважно, на жаль, трактовані так, як не треба б. Наприклад, газета „Вашінґтон Пост" з 9-го вересня помістила кореспонденцію з Києва, дещо підретушовану у Вашінґтоні, в якій підкреслюється ще раз „традиційний український антисемітизм". У тому, що КҐБ утруднює совєтським громадянам жидівської віри святкування їхнього Нового Року, винен — мовляв, український антисемітизм. Не треба багато догадуватись, щоб зрозуміти, що таке „освідомлювання" вашінґтонського читача потрібне Москві саме тепер, перед Меморіяльною маніфестацією українців у Вашінґтоні і перед відкриттям цього ж самого дня „Парку Бабин Яр" у Денвері, Колорадо. Тому, щоб із правдивою історією про Великий голод дістатися до деяких тутешніх засобів масової інформації, потрібно стосувати якісь зовсім нові методи. Є уже приготований плян акції, розроблений пресовим референтом КГК Андрієм Біликом. Він, при співпраці професійних сил у ділянці публічних зв'язків, приготував відповідні інформативні матеріяли для постійного і систематичного постачання їх пресовим агенціям, заплянував пресові конференції і персональні зустрічі окремих людей з репортерами. Об'єктами цієї акції є „велика преса" ЗСА, зокрема міст Вашінґтону і Ню Йорку. Разом з контактами, які будуть зроблені місцевими комітетами в окремих містах, це становить досить широку і продуману акцію в ділянці інформації. Треба пам'ятати, що пробитись через мур байдужости, а то й просовєтського наставлення чи русофільства певних журналістичних кіл в Америці, з одного боку, і непоінформованости, з другого, — справа нелегка. Але з нашого боку тут зроблено все, що було можливе.

П: Як заповідається Меморіяльний концерт у Кеннеді Центрі? Як іде продаж квитків?

В: Український музичний зміст і виконання (симфонічна оркестра, підсилений хор „Думка", Капеля бандуристів ім. Шевченка, солісти) обіцяють величавий і унікальний концерт. Мистецький рівень і сила виконання окремих точок, зокрема збірних, дозволяють сподіватися великої мистецької події. Щодо продажу квитків — то після початкової повільности зацікавлення Меморіяльним концертом, продаж квитків зроста швидко, бо така практика є закономірним явищем при кожній імпрезі.

П: Як іде збірка пожертв на покриття коштів усіх акцій у Вашінґтоні?

В: Про це я не маю найновіших даних, бо фінансова референтура міститься поза Вашінґтоном. Одначе з моїх власних контактів з комітетами бачу, що збірка постійно поповнюється. Я більше знаю про видатки, ніж про прибутки, і можу сказати, що вони не далеко відбігають від заплянованого бюджету в 100.000 долярів. Говорячи про видатки, треба мати на увазі не тільки кошти зв'язані із згаданими акціями та імпрезами, але також потребу збереження всього джерельного матеріялу і фільмових стрічок з цих меморіяльних відзначень 50-ої річниці Українського Голокосту. Всі ці матеріяли, поперше, залишаться документами невизнаного досі світом найбільшого Голокосту цього століття, а подруге, будуть потрібні діячам майбутніх поколінь для відсвіжування пам'яті про цю найбільшу народовбивчу трагедію в історії людства. Без впорядкування такої документації усі наші теперішні зусилля для відзначення 50-ліття Українського Голокосту пішли б незабаром у забуття. Тому я приєднуюсь до закликів Крайового Громадського Комітету, щоб українська спільнота в ЗСА щедро жертвувала на видатки, зв'язані з цими акціями. Ще не пізно зробити це добре діло.

П: Чи факт знищення Совєтським Союзом корейського літака і вбивства 269 його пасажирів психологічно допоможе українській Меморіяльній маніфестації 2-го жовтня?

В: В цей час загального американського обурення проти цього варварства можна сказати, що так. Я навіть висловлював це на сходинах групи людей, що працюють у ділянці інформації, що дотепер ми говорили про сім мільйонів жертв, а відтепер говоритимемо про сім мільйонів плюс 269. Це пов'язання поміж корейським літаком і українськими жертвами Великого голоду підхоплено навіть таким великим і престижевим журналом, як „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" та іншими. Але політична дійсність міняється від одного випадку до другого, і випадок з корейським літаком, на мою думку, не стане елементом американської і світової політики на довшу мету.

Володимир Душник

ЧИ ІСНУЄ КОНФЛІКТ МІЖ КОМПАРТІЄЮ І СОВЄТСЬКИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ ШТАБОМ?

Від самого початку напруження поміж СССР і ЗСА, після зістрілення південнокорейського літака біля берегів Сахаліну, уряд Совєтського Союзу та особливо ЦК партії поводяться так, начебто вони були непричасні до цього міжнародного злочину, бо всі вияснення з Москви походили й досі походять від військових кіл.

Юрій Андропов, генеральний секретар партії і фактичний голова СССР, був „припадково" на двотижневій відпустці. Двох інших совєтських вельмож, Константина Черненка, секретаря бюра партії, і Ніколая Тіхонова, совєтського прем'єра, не було в Москві у цих двох тижнях після зістрілення корейського літака.

Усі офіційні совєтські „оправдання" висловлювали військові чинники. Маршал Ніколай Огарков, шеф штабу совєтських збройних сил, влаштував пресову конференцію, на якій він представив трьох летунів, які в „патріотичному" запалі чванилися своїм злочином і нікчемно заповідали, що в будучому вони далі стрілятимуть на всіх, хто поважиться переступити совєтські кордони у „повітрі, на морі і на суші".

Закордонні спеціялісти в совєтських справах добачають наростаючий конфлікт між цивільними і мілітарними колами в Кремлі. Першою познакою цього, що не все гаразд в Кремлі, був виступ головного редактора „Правди" Віктора Г. Афанас'єва в Единбурзі, Шотляндія, коли він публічно заявив, що совєтські засоби масової інформації „збаламутили" світову опінію відносно зістрілення корейського літака. Річ ясна, що, на думку Афанасієва, цим баламутним фактом була пресова конференція маршала Огаркова.

Згідно з повідомленням „Ню Йорк Таймсу", 21-го вересня ц. р., другий совєтський представник на единбурґській конференції Віктор А. Линник заявив, що совєтські летуни „допустилися помилки", бо помилково „зідентифікували КАЛ-007 як розвідчий мілітарний літак. Як Афанас'єв, так і Линник були членами совєтської делеґації на конференцію в університеті в Единбурзі, в справах відносин між Заходом і Сходом.

Існують ще інші факти, які вказують на те, що представники совєтських збройних сил беруть верх над цивільними у веденні совєтської закордонної політики.

Між тими новими проявами є можливе встановлення нової коаліції з червоним Китаєм; совєтські посилені операції в Афганістані та совєтські бомбардування прикордоних смуг в Пакістані і Ірані; посилені совєтські зусилля для мілітарної допомоги сирійцям, лівійцям (Каддафі) і ПВО (Палестинська Визвольна Організація) тощо.

Справа резолюції ОН зі засудом Совєтського Союзу, справа заборони в'їзду Ґромикові Аерофлотом до Америки; світовий бойкот аерофлотських летів та майже певне розташування американських атомових ракет у Західній Европі в грудні ц.р., — ці всі події викликали кризу в Кремлі та збільшили ривалізацію між військовими і цивільними (комуністичними) бльоками в Кремлі.

Ця ривалізація між цивільними і військовими колами в Кремлі почалася кілька років тому зі смертю визначних партійних ідеологів — Алексєя Косиґіна, Ніколая Подгорного, Андрея Кириченка, Міхаїла Суслова і Леоніда Брежнєва. По них залишилася „ідеологічно-політична" порожнеча на вершинах совєтського провідництва, яка приваблює совєтських військовиків; в засаді вони підтримують традиційний російський імперіялізм та є незмінними прихильниками російської експансії в Азії, на Близькому Сході, у Східній і Центральній Европі.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ Каспар Вайнберґер ентузіястично заохочував Китай вступити в тісніші стратегічні зв'язки зі ЗСА, обіцяючи продаж американської військової техніки. Міністер оборони Китаю Чанг Ейпінг, публічно стримався від прямого прийняття пропозиції Вайнберґера, але заохочував діялог у згаданій справі між обидвома країнами. Нові правила торгівлі з Китаєм ставлять його на рівні з невтральними країнами, які можуть отримувати складне технологічне обладнання від ЗСА. Нова угода допоможе покращанню дещо охолоджених відносин між обидвома країнами.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

А ДЕ БУЛИ УКРАЇНЦІ?

Редакційна стаття в „Свободі" з 14-го вересня б'є, як то кажуть „не в брову, а в око", питаючись нас, українців діяспори, де ми всі були, коли відбувались демонстрації, які засуджували совєтський злочинний уряд за вбивство 269-ох пасажирів південнокорейського літака. Де ми були? Час, коли ми згадуємо 50-річчя вбивства злочинним режимом 7 мільйонів селян штучно створеним голодом на Україні і вбивство 269-ти пасажирів, став хоч і мініятюрною, все ж ілюстрацією для вільного світу про злочинність совєтського режиму.

Двісті шістдесят дев'ять замордованих невинних людей; понад сім мільйонів невинних замордованих людей. Аритметика проста — чи 7 мільйонів, чи 269 — для вбивців все одно. Одночасно, коли говорити про пропорції: в році є 365 днів. Вбито було 269 людей. 365 х 269 - 98,185. Якби совєти збивали кожного дня протягом року один літак з 269-ма пасажирами, в один рік вони вбили б таким способом 98,185 людей. Але 7 мільйонів? поділивши цифру 7,000,000 на 98,185 ми маємо заокруглену суму 71. Якщо б кремлівські злочинці вбивали 269 людей, збиваючи один пасажирський літак кожного дня року, то за понад 71 рік кількість жертв досягла б 7 мільйонів.

Редакція „Свободи" прямо питається нас: „Де були українці?" А ми всі добре знаємо, де ми були... там де не треба, там ми були, скажемо ми, якщо у нас була б на це цивільна відвага. І кожний з нас мусить тримати перед собою редакційну статтю як пригадку нам, щоб ми знову не опинилися в тому місці, де нам не треба бути.

Де ми були рік тому, коли у Вашінґтоні демонстрували афганістанці? Адже різниця між долею Афганістану і долею України різниться тільки в часі і ні в чому іншому. Чому в Комітеті за Вільний Афганістан брали участь всі, крім українців? (В ньому був тільки один українець, але не як представник української громади, а як представник Сахаровського Міжнародного Комітету). Велика маніфестація після виступу багатьох конгресменів і сенаторів увінчалася мистецькою частиною українців — Ренати Бабак і вашінґтонського „Намиста". Де ми тоді були? І сенатори та конгресмени вигукували гасла, читаючи плякати демонстрантів „Свобода Афганістанові", „Свобода Польщі"; „Свобода Естонії", „Свобода Латвії", „Свобода Мадярщині", „Свобода В'єтнамові", навіть „Свобода Росії". Але „Свобода Україні" вони не гукали, бо... в натовпі таких плякатів не було.

Так, де ми були? І де ми всі будемо, коли 2-го жовтня відбуватимуться наші вшанування пам'яті жертв 7 мільйонів українців, знищених штучним голодом червоною від нашої крови Москвою в 1932-33 роках? Де ми будемо в той день і що ми робитимемо, нехай нам скаже наша совість.

Юрій Повстенко
Вашінґтон

ВІД СЛІВ ДО ДІЛА

У числі 174-ім „Свободи" від 14-го вересня ц. р. в „З листів до редакції" був надрукований мій лист під заголовком „Ще про пам'ятник Тараса Шевченка".

У тому листі я запропонував, що для того, аби пам'ятник нашому Кобзареві, який стоїть у Вашінґтоні, був завжди у належному порядку, тобто, щоб хтось за ним доглядав: збирав сміття, направляв площу чи сходи і т. п., треба створити фонд.

Я пішов далі, а саме, щоб створити Фонд охорони і догляду українських пам'ятників, що стоять на державних площах і парках цієї вільної країни. Сюди мусіли б входити не лише пам'ятник Т. Шевченка, але й інші пам'ятники, які були поставлені українським патріотичним громадянством на цій вільній землі Вашінґтона.

Там же я вніс пропозицію, що для цієї справи необхідно створити відповідальний комітет, який складався б з яких п'яти-семи осіб, а може й більше, та який би всеціло відповідав за цю справу. Було б побажано, щоб більшість членів комітету походили зі самого Вашінґтону, на терені якого стоїть пам'ятник Шевченка. Це так було б для полегшення і зручности. Решта була б з місцевости, де є інші пам'ятники, але це вже було б пізніше. Сьогодні справа у самому Фонді.

Ми маємо таку установу як Братство Охорони Могил — Броди. Воно існує за рахунок пожертв українського громадянства і ціль його нам відома.

То чому така велика кількість українців, що живе в Америці та користується всіма її благами, не може створити відповідного фонду, з якого можна було б черпати кошти на охорону пам'ятника такого велетня як Тарас Шевченко? Думаю, що зможемо.

А щоб мої слова не розходились з ділом, я сьогодні в Українській Кредитовій Кооперативі у Нюарку, Н. Дж., відкрив конто ч. 3,668 та вніс до нього, тобто на Фонд охорони українських пам'ятників, що стоять на державних площах і парках — 100 долярів.

Ці гроші будуть на конті ч. 3,668 до часу утворення комітету, установи, братства чи організації.

Коли такий комітет, заіснує відкрите конто ч. 3,668 з

(Закінчення на стор. 3)

Василь Сокіл

У ТІ ДАЛЕКІ СТРАШНІ РОКИ...

(Уривки спогадів)

I.

Стояла тиха пізня осінь 1931 року. Черкаські Тишки та Циркуни, куди я мав доручення поїхати від заводської газети, вражали зовнішнім виглядом: рівні вулиці з палісадниками перед чепурними хатами, з клумбами осініх квітів... А на вулиці — ні душі! Невже вимерло село? Ні, подекуди з димарів угору здіймався димок — мабуть вечерю готували. Але складалось враження навислої загрози, — все живе ніби поховалось. Навіть собаки мовчали, коли я йшов до правління колгоспу.

У конторі нікого не було. На мій стук у двері вийшов сусід по двору. Показав, де живе голова, і відразу ж повернувся до хати, не поцікавившись, хто я є і навіщо мені голова. Голова, якого я досить легко розшукав, зустрів мене без жадного ентузіязму, орієнтири той сусід дав точні: Отуди до вугла, повернете на праву руку, минете кололязь, візьмете вліво, побачите купу глею, а за нею дві тополі, — отам і живе голова, — ворота в нього зламані...

Питаю голову:

— Щось порожньо у вас на вулиці. Люди, мабуть, на полі?

— Які люди? — кинув він дражливо.

— То, значить, — намагаюсь не загострювати ситуації, — на полі вже всі роботи закінчили?

— Якби то, — буркнув голова і смикнув себе за вуса. — Там ще ого скільки роботи! Добре, що погода стоїть. Стоїть, — додав він по хвилі. — Усе стоїть... Ви питаєте, де люди? Ви ж з города приїхали, вам і видніш, де наші люди. от і ви, напевне, приїхали агітувати, щоб люди наші їхали на заводи. Така, бачте, кампанія. Індустріялізація! Машинізація! Електрифікація! Скажу вам просто ввічі — не треба вже нікого агітувати. Ніякої мобілізації не треба - молодь добровільно тіка до вашого Харкова, — благо, зовсім недалеко він... Так що коли ви за цим сюди появились, вам нічого тут робити, вказівки і директиви партії виконано.

Розмова несподівано для мене набрала одвертого і досить різкого характеру. Я почував себе дуже незручно, бо саме одним з редакційних завдань і було питання приходу сільської молоді на виробництво. Я облишив цю тему, поцікавився колгоспними справами. Голова перерахував досягнення та успіхи, навіть хотів свої слова підтвердити цифрами, голова перерахував досягнення та успіхи, навіть хотів свої слова підтвердити цифрами, але перебив його, запитавши про виробничі пляни на майбутнє. Голова помовчав, знову якось характерно посмикав рудого вуса і сказав:

— Пляни у нас чудові. Можу показати цифри. Та вам нецікаво. І правильно. Чи виконаємо ми ці чудові пляни? Ви тільки, будьте ласкаві, не пишіть про це. Скажіть, раз зобов'язались — значить виконаємо. Але — скажу не для преси — важко буде. Уже тепер важко. А буде ще важче. Нема з ким робити. Скоро одні баби зостануться в колгоспі. Молодь тіка з села. Хлопці на будови комунізму, дівчата в домашні служниці — заміж за городського вийдуть, чого їм у корівнику вік вікувати... Правда ж це? А ми що можемо вдіяти? Чим ми можемо втримати їх? Ні клюбу, ні кіна, ні танців, ні театрів, ні бібліотек путніх. А тут Харків, тридцять верств, - тікай, не оглядайся. І ще вам по секрету скажу, чим це все скінчиться?

І наче в воду глядів той рудовусий немолодий голова колгоспу:

— Великим голодом.

Я тоді сказав:

— Нема підстав для таких висновків...

— Дай Боже, дай Боже, — перебив мені він, — хоч мені кажуть у Бога не вірити... Але повірте мені, Бог тут не поможе. Земля перестане родити. Почнуться посухи, дощі, грози, заморозки, суховії, бурі. Обуриться земля. А люди мовчатимуть і вимиратимуть від голоду, бо не зуміли матінку-землю...

Ми сиділи удвох за столом у хаті, нікого біля нас не було, але мені здавалось, що голова навмисне зробив, щоб не було свідків нашої розмови; не знаю, хто ще був у сусідній хаті, — потім дізнався, що голова недавно поховав дружину, а син та дочка — комсомольці вже одними з перших відгукнулись на заклик партії.

— Я член партії, — почув я тільки голос голови, бо вже стемніло, — і відповідаю за свої слова. Ви можете за ці слова мене посадити, але не робіть цього, шукайте собі іншої слави, а мене не шукайте, я після перевиборів — більше не хочу, не можу, не зумію... Вийду звідси назавжди...

• • •

До міста не було ніякого транспорту. Спасибі, голова підвіз мене до першої трамвайної зупинки на околиці Харкова. Їхали ми на „прольотці", на подовжній дошці, на якій сидиш, звісивши ноги під колеса. На мою, як то кажуть, удачу пішов дощ у дорозі. Коли приїхали до нашої столиці, холоші моїх штанів були обляпані майже до колін.

Так тобі й треба, задрипаний журналістик!

• • •

Наступного, 1932 року після загалом непоганого врожаю в Україні, в наслідок спеціяльно проти хліборобів заплянованих партією заходів, почався голод на селі. Навесні 1933-го він набрав маштабу поголовного вимирання сільського населення країни.

Засоби масової інформації — газети, радіо — ні слова не говорили про справжній стан речей, навіть самого слова голод не вживали. Газетярі писали про „злобних ворогів соціялістичної перебудови села — куркулів, які зі зброєю в руках чинили опір хлібозаготівлям, гноїли хліб, руйнували колгоспи". І закликали: Зламати хребет запеклому ворогові...

Село вимирало з голоду, а місто фактично про це в повній мірі не знало. Міське населення, облудно інформоване, не уявляло розмірів катастрофи на селі і числа загиблих; якщо на вулицях міста зустрічались жебраки — переважно діти — нікого це не дивувало, — безпритульних не так давно було повно в місті. Міське населення (та частина, що була затруднена на підприємствах та установах) справжнього голоду не зазнавало. Певна річ, відчувались труднощі. Однак, працюючі мали можливість купувати бодай мінімум продуктів на місцях своєї праці. Існували, може, й не скрізь, так звані закриті розподільники.

(Продовження буде)

ПОНАД СІМ МІЛЬЙОНІВ УКРАЇНЦІВ — ДІТЕЙ, ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ — У СТРАШНИХ МУКАХ ВПАЛИ ЖЕРТВОЮ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ ЗОРГАНІЗОВАНОГО КОМУНО-МОСКОВСЬКИМИ НАРОДОВБИВЦЯМИ В УКРАЇНІ 50 РОКІВ ТОМУ. ПОМ'ЯНІМО ЦІ ЖЕРТВИ САМІ ТА ПРИГАДАЙМО ЇХ ІНШИМ НАШОЮ МАСОВОЮ УЧАСТЮ У ВЕЛИКІЙ ДЕМОНСТРАЦІЇ ТА МЕМОРІЯЛЬНОМУ КОНЦЕРТІ У ВАШІНҐТОНІ В НЕДІЛЮ, 2-го ЖОВТНЯ!

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ СПИСОК Ч. 1 - 82

Відд.	Прізвище, ім'я	Сума	Відд.	Прізвище, ім'я	Сума
106	Ничай В.	$4.00	371	Левицький В.	4.00
178	Тижбір Б.	1.00	371	Стихно Л.	2.00
239	Наконей В.	25.00	402	Дрозд П.	6.00
239	Ковальчук Х.	3.90	408	Драбик В.	10.80
239	Ковальчук О.	2.00	408	Борткевич І.	7.20
239	Ковальчук М.	2.00	408	Стасів І.	7.20
239	Поритко О.	3.15	408	Леськів М.	8.10
239	Ґалан Я.	21.50	418	д-р М. А. Держко	5.00
239	Кінаш Е.	10.50	434	Чорнодольська А.	5.60
239	Ґалан В. А.	7.20	434	Чорнодольська А.	5.70
239	Демидович Х.	5.10	454	Кочкубей В.	5.30
242	Загибайло В.	1.00	469	Грубенюк І.	5.70
266	Яремішин В.	2.00	469	Грубенюк М.	5.00
287	Ґловяк З.	4.80	471	Каланковський	6.60
295	Білецький В.	10.00	473	Баніт В.	15.75
364	Біч Г.	10.00	480	Петик М.	6.60
370	Відділ УНС ч.370	79.10	498	Карпінський А.	11.00

Сума проголошених чеків $ 356.80
Раніше проголошених 72,582.51
РАЗОМ $72,939.31

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ СПИСОК Ч. 2 - 82

Відд.	Прізвище, ім'я	Сума	Відд.	Прізвище, ім'я	Сума
5	Гойдиш Е.	$3.15	42	Шраменко Р.	4.00
5	Мартиновський В.	2.90	42	Шраменко І.	4.00
5	Мартиновський А.	2.90	42	Шраменко А.	7.80
6	Рутковський М.	3.00	42	Ямняк П.	3.45
6	Рутковський М.	3.00	42	Шраменко Р.	5.40
6	Рутковський М.	3.00	42	Шраменко Ю. П.	5.70
6	Рутковський М.	4.00	42	Шраменко М. А.	5.70
14	Дзедзик А.	4.00	45	Марховський С.	2.00
14	Дзедзик І.	3.30	45	Марховський Ф.І.	2.00
15	д-р І. Н. Ґелета	4.80	45	Лошек І.	2.00
15	Зинюк О.	2.00	47	Гарас А.	3.00
15	Олійник С. Д.	5.30	47	Гарас А.	3.50
16	Гулак П.	2.00	47	Гарас А.	5.10
16	Семків М. Д.	4.35	47	Гарас А.	3.00
16	Москаль Н.	3.75	47	Гарас А.	4.00
16	Семків П. М.	6.00	48	Івасечко С.	5.30
16	д-р В. О. Семків	6.00	50	Беца П.	6.60
16	Хандога М. А.	5.10	50	Барнай Б.	3.00
21	Шембель Г.	2.00	50	Дудінов Н.	5.20
21	Шембель В. Б.	2.00	52	Кремінець А.	3.00
22	Ганчар А.	1.50	52	Кремінець М.	3.00
22	Ганчар А.	2.00	52	Кремінець П. Д.	3.30
22	Ґавалюх В.	4.00	59	Сколоздра С.	5.80
25	Дзядів Н.	3.45	64	Кузь І.	7.80
25	Зотовська В.	7.80	67	Пепюк В.	2.60
25	Жуковець В.	4.00	70	Пилипчак М.	12.60
25	Швидка О.	5.70	70	Шеремета М.	6.90
25	Стецюк Ю.	3.60	70	Жуковець Г.	6.60
25	Жуковець В.	6.60	70	Кедринський А.	6.60
25	Ільків М.	3.00	86	Серант І.	4.05
25	Стецюк М. К.	3.00	86	Серант І.	3.75
25	Левицький Я.	2.90	86	Серант Ю. І.	6.00
25	Загуменний Ф.	2.90	86	Яхно О.	3.90
25	Курдилик І.	2.90	86	Серант В.	5.50
25	Штогрин Д. М.	5.70	86	Комарницький Р.	2.55
25	Шолдра Д.	5.30	86	Серант С.	5.00
25	Парфанович І. В.	5.30	93	д-р О. Коропей	4.00
27	Левицька О.	13.20	93	Коропей О. Б.	6.90
32	Захарко Ю.	6.30	93	д-р О. Коропей	6.60
32	Захарко Р.	5.10	93	Сливка Н.	3.50
39	д-р М. Логаза	6.90	93	Сливка А. О.	3.50
39	Дзецух М.	21.00	94	Дудар М.	4.00
39	Кравс С.	2.00	94	Дудар А.	4.00
39	Кравс С.	6.30	94	Дудар М.	6.90
40	Смерека П.	8.10	94	Дудар А.	6.90

Сума проголошених чеків $ 429.10
Раніше проголошених 72,939.31
РАЗОМ $73,368.41

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ СПИСОК Ч. 3 - 82

Відд.	Прізвище, ім'я	Сума	Відд.	Прізвище, ім'я	Сума
88	Вергун В.	$2.00	102	Хомик А.	4.00
88	Галайда С.	4.00	102	Кавка В.	2.00
88	Кокс С. А.	5.40	102	Кавка М.	4.00
88	Оленяк А.	8.70	102	Світлик М.	4.00
88	Тромса О. А.	6.90	102	Напора В.	2.00
88	Мурський Л. Р.	6.90	102	Кухта В.	4.00
88	Кольцьо М.	4.00	102	Хомик М.	4.00
88	Оленяк М.	8.70	102	Хомик Д.	5.40
88	Маркевич М.	7.80	103	Кириленко С.	9.60
88	о. Б. Волошин	7.50	106	Ничай В.	7.50
88	Тритяк Б.	7.50	106	Попадинець І.	3.00
88	Данищ Н.	7.20	109	Лі П. Д. мол.	2.00
88	Кибалюк Ю. С.	6.90	113	Латта І. К.	2.90
88	д-р Н. І. Лепкалюк	6.90	120	Миськів О.	16.20
88	Ґаст К. Л.	6.90	120	Матіяш Е.	4.00
88	Мурський М.	6.90	120	Матіяш П. Е.	2.90
88	Мурський Л.	6.90	120	Айерс К. Л.	1.75
88	Панченко О.	6.60	125	Басараб О.	2.00
88	Стахів Д. Л.	6.60	125	Басараб О.	3.15
88	Стахів М.	6.60	125	Панків С.	18.00
88	Нелвелл П. Р.	12.60	125	Перець О.	6.30
88	Орищуляк О.	6.30	125	Перець Г.	6.30
88	Ковальський А.	5.80	127	Дмитренко І. О.	4.00
88	Яблонський С.	5.80	128	Ґлова Г.	4.00
88	Палієнко П.	5.80	128	Ґлова М.	4.00
88	Яблонський Б.	2.85	128	Горбовий Г.	6.60
88	д-р І. Р. Гимон	5.60	130	Данилевич С.	5.30
88	Рокіський Е.	5.40	130	Данилевич С.	5.30
88	Цуреський А. М.	5.40	139	Питель П.	7.20
88	Ціхоцький Б.	5.40	158	Кучерська Л.	2.00
88	Ціхоцький О.	5.40	163	Слотюк О. А.	3.40
88	Бендас М.	5.40	165	Пелехатий М. К.	2.00
88	Заславець Ю.	5.10	170	Гаєвий В.	2.00
88	Обрадович М.	5.00	170	Гаврилюк Г.	7.80
88	Гарасейко М.	5.00	170	Салівник В.	6.60
88	Навроцький Р. І.	5.00	170	Салівник В.	6.60
88	Янкощук Л.	4.80	171	Микитка С.	2.00
88	Кольцьо К.	4.50	171	Явний С.	2.00
88	Круг М.	5.40	171	д-р Г. Явний	2.00
88	Янкощук М.	3.80	171	Заверуха М.	4.05
88	Шолдра Л. Г.	3.70	171	Бучинський Н.	2.60
88	Шолдра Л. Г.	3.70	183	Казієвич Л.	4.00
88	Яворський Н.	3.60	183	Казевич І. І.	3.00
99	Ораль М.	4.00	183	д-р І. П. Джуль	6.60
102	Хомик А.	4.00	183	Касієвич І. І.	2.00

Сума проголошених чеків $ 470.30
Раніше проголошених 73,368.41
РАЗОМ $73,838.71

На Союзівці відбувся 6-ий З'їзд тернопільців

Дня 10-го вересня ц.р. на Союзівці відбувся 6-ий з'їзд членів Земляцького Об'єднання Тернопільщина, що існує вже 26 років. Перед з'їздом пан Фарміґа висвітлював прозірки з сучасного Тернополя. Д-р Роман Мороз відкрив з'їзд у год. 3.12 по полудні, вітаючи зібраних земляків з Америки й Канади, та запросив до слова представника Наукового Товариства ім. Т.Шевченка д-ра Василя Лева, голову комісії регіональних дослідів і публікацій. Д-р В.Лев підкреслив наукову вартість III тому „Шляхами Золотого Поділля" з нього користатимуться майбутні дослідники як з достовірного джерела. Досі вийшло понад 30 регіональних збірників і спогадів про нашу найновішу історію.

Д-р Р. Мороз закликав вставанням із місць і хвилиною мовчанки вшанувати померлих земляків.

Звіти започаткував секретар Головної Управи ЗОТ мгр О.Янкевич. Управа ЗОТ працювала у трьох ділянках: організаційній, фінансовій і видавничій. Зареєстровано понад 500 членів з Америки, Канади, Австралії й Европи. Понад 100 жертводавців склали поважні суми, з них Нестор Білий, Англія, склав 2,073 дол., Євдокія Сташків, Володимир і Анна Трачі — по 1,000 дол., д-р Р.Миколаєвич — 710, д-р Р.Мороз — 595, Пилип і Ольга Басси — 525, Стефанія Абрагамовська-Грицко — 507, Евстахій і Анна Василишин 505, д-р Володимир Онуферко — 500, Р. Вжесневський — 450, Михаїл і Ярослава Шафранюки — 360, д-р В. Пакуляк — 300 дол.

Від 1973 року появилося 9 бюлетенів ЗОТ. У зв'язку з тим, що ціни друку дешевші в Торонто, Канадський Відділ ЗОТ перебрав друкування III тому ШЗП. Перевидано I том ШЗП, бо попереднє видання вже розійшлося.

М. Середа, фінансовий референт ЗОТ, звітував за час від 1974 року. Зібрано 28,000 дол., видано за 9 бюлетенів 4,747, за друк III тому ШЗП, 14,000 дол., за різні видатки 2,000, залишилося 7,135.77 дол. в касі. Д-р Миколаєвич, голова редакційної колеґії, звітував про її кропітку працю. До неї належали: проф. П. Гайда, маґр М.Левицька-Кінасевич, д-р О.Кравченюк, В. Мацьків, мгр Б. Остапюк, О. Сосновська.

Всі три томи ШЗП охоплюють цілість життя Тернопільщини. Багато земляків співпрацювало з редакційною колеґією, а також наші установи: Патріярший Фонд, Український Науковий Інститут Гарвардського університету, НТШ і Сарсельський Центр української енциклопедії. Він запропонував, щоб згаданим установам вислати по 1,000 дол. за поміч і співпрацю.

Голова канадського Відділу ЗОТ інж. В. Вацик звітував про працю видання III тому ШЗП. Головну ролю відіграла О. Сосновська, співпрацювали: мгр М. Левицька-Кінасевич, Я.Винницька, Я. і М. Шафранюки, Д.Попадинець, В.Ситник і Р. Вжесневський. Фінансовий референт канадського Відділу ЗОТ Михайло Шафранюк подав, що за останній рік було приходів 18,164 канадських долярів, розходів 15,300, сальдо 2,863 кан. дол. Кошти друку III тому ШЗП — 24,238 кан. дол., або 19,000 амер. дол.

Заступник голови Контрольної комісії Р. Вомпель звітував, що провірив діловодство й касові книги, знайшов усе в найбільшому порядку, і тому він поставив внесення уділити абсолюторію уступаючій управі з подякою за працю.

В дискусії брали участь — Д.Попадинець, мгр Б.Остапюк, інж. В. Вацик, Ф.Колодій, д-р Р. Миколаєвич й інші. Після дискусії ухвалено одноголосно абсолюторію.

Д-р Р. Мороз повідомив, що визначний земляк д-р Р. Осінчук перебув недавно операцію, тому не міг прибути. Він поставив внесення, щоб надати йому почесне членство ЗОТ, що прийнято одноголосно. Інж. В.Вацик поставив внесення, щоб надати почесне членство проф. Р.Завадовичеві у його 80-ліття, відомому письменникові, поетові, редакторові, літературознавцеві, що одноголосно прийнято. Мгр Б. Остапюк поставив внесення надати почесне членство проф. Пилипові Гайді, найстаршому, 91-літньому сеньйорові, що прийнято оплесками.

Д-р Р. Мороз подав листу нової управи: Я.Климовський, М.Середа, Р.Вомпель, д-р Р.Миколаєвич, д-р Р. Мороз, мгр Б.Остапюк; Контрольна комісія: інж. В.Вацик, О.Сосновська, М. Шафранюк. Управу вибрано одноголосно.

Відтак д-р Р.Мороз запропонував видати книжку споминів Б.Остапюка про давній Тернопіль, що були друковані у пресі, але не ввійшли до трьох томів ШЗП. Після короткої дискусії внесення прийнято. Нововибраний голова Я. Климовський подякував за вибір. На цьому закінчено з'їзд тернопільців, участь у якому взяли понад 200 осіб з Америки й Канади.

В 7.36 год. вечора д-р Р. Мороз відкрив бенкет. Молитву провів о. Р. Ганкевич з Гамілтону, Канада. Д-р Р.Мороз прочитав привіт від Блаженнішого Патріярха Йосифа І.:

„Дорогі Тернопільці! Вітаю Вас на Вашому з'їзді, в часі якого хочете згадати нашу рідну Тернопільщину з її славним минулим і невільним сучасним, щоб Ваша любов до Рідної Землі на чужині не гасла, а жевріла й підносила до дії та творчости для її майбутности на волі в Божій Правді і з Божим благословенням. Благословення Господнє на Вас! — Йосиф — Патріярх і Кардинал."

Потім прочитав привіт від проф. Р.Завадовича, що не міг прибути на з'їзд. Він пише, між іншим: „...Я певний, що цей земляцький з'їзд залишиться у вас незабутнім споминóм про зустріч з рідними і знайомими, пригадає вам великий обов'язок перед нашим Тернополем, перед Золотим Поділлям, перед цілою українською землею: жити і працювати для наших братів і сестер на батьківщині, що борються за волю!"

Устні привіти складали: мгр Рома Гайда, заступник голови Крайової Управи Патріярхального Товариства в ЗСА, о. Р.Ганкевич, голова головного Канадського Товариства за патріярхальний устрій УКПЦ, інж. Є.Лукомський, заступник голови Об'єднання українських організацій Кетскільських гір, Я.Орищук від Центрального Комітету станиславівців. Письмові привіти прислали: Комісія Регіональних дослідів і публікацій НТШ, Головний Комітет Підгаєчан, Лідія Лугова з Монтреалю, проф. О.Губчак з Чикаго, Т.Ванчицький з Маямі.

Резолюційна Комісія приготовила такі резолюції:

6-ий з'їзд тернопільців на Союзівці 10-го вересня 1983 р. вітає великий, нескорений український народ на рідних землях, що не перестає боротися за визволення з-під московського комуністичного ярма і за відновлення вільної української самостійної, соборної держави.

Дякує Блаженнішому Патріярхові Української Католицької Церкви Йосифові І, найбільшому синові Золотого Поділля, за його батьківський привіт і благословен-

(Закінчення на ст. 4)

Інформації Нюйоркського Комітету про Меморіяльну маніфестацію

Ню Йорк, Н.Й. (П.Б.) — Створений 10-го серпня ц.р. Нюйоркський Комітет для відзначення 50-ліття Великого голоду в Україні шляхом участи українців з Ню Йорку у Меморіяльній Маніфестації 2-го жовтня у Вашінґтоні за зазначений час провів широку акцію, закликаючи та заохочуючи українське громадянство взяти численну участь у такому відзначенні. За цей час Комітет доповнено кількома представниками громад: до нього увійшли від Озон Парку О. Левицький та Роман Крупка, а від Гемпстеду Іван Бродило.

У центрі Ню Йорку при головних українських організаціях виставлені великі афіші. Роздано для церковних громад і організацій понад 2,000 летючок.

У неділю, 18-го вересня, під церквою св. Юра члени комітету та ланка пластунів вручила парохіянам біля 500 пропам'ятних жетонів.

У церкві св. Юра 18-го вересня парох о. ігумен Патрикій Пащак виголосив до вірних полум'яний апель, закликаючи їх до масової участи у Меморіяльному дні у Вашінґтоні 2-го жовтня.

Квитки для подорожі автобусом до Вашінґтону ще можна купити у ціні 20 дол. у крамницях „Арка", „Сурма", „Еко" та у Православній Кредитівці. Останній день продажу квитків — середа 28-го вересня.

Повідомляємо, що у суботу, 1-го жовтня, від'їзд автобусів від Народного Дому о 7-ій годині ранку. Від'їде чотири автобуси. У неділю, 2-го жовтня, від'їзд автобусів також від Народного Дому о 5-ій год. ранку. Від'їде чотири автобуси.

У останню п'ятницю, 23-го вересня, відбулося передостаннє засідання Комітету, на якому звіт та інформації за пророблену працю подали: голова комітету Всеволод Саленко, секретар Петро Байбак, організаційний референт Роман Данилюк, пресовий референт Євген Стахів, референт у справі автобусів Микола Турецький та члени Комітету — Володимир Процик, Вячеслав Вишнівський, І.Скриль та інші.

Останнє засідання комітету перед Маніфестацією відбудеться в Українському Народному Домі у середу, 28-го вересня, о 7-ій год. вечора, у кімнаті ч. 21.

На Лонґ Айленді вшановано пам'ять жертв голоду в Україні

(Івмас). У неділю, 18-го вересня ц. р., в парафіяльній залі української православної церкви св. Архистрата Михаїла в Юніондейлі відбулася Жалобна Академія, присвячена пам'яті жертв народовбивчого голоду в Україні 1932-33 роках. Академію влаштував комітет цієї парафії у співпраці з парафіями православних церков Пречистої Діви Марії в Істпорті та свв. Петра і Павла у Вест Айсліпі.

Академію започаткував короткою промовою протопресвітер д-р Семен Гаюк та відправою молитви в пам'ять жертв Великого голоду. Після молитви голова парафіяльної управи інж. Сергій Небожинський, відкрив вступною промовою офіційну частину Академії та покликав до слова голову комітету Валентину Лисняк, яка прочитала Архиєпископське Послання Блаженнішого Владики Мстислава про відзначення 50-ої річниці всенаціональної трагедії українського народу та відгуки на це Послання від віцепрезидента ЗСА Буша з його дружиною та Архиєпископа Роберта Кентерберійського з Англії.

Наступною точкою Академії була доповідь члена екзекутиви Крайового Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні 1932-33 роках проф. Івана Самійленка на тему: „Національно-політичне тло комуно-московського Голокосту 1933".

В кінці офіційної частини програми проф. Самійленко покликав до слова жертв і свідків невимовно-трагічного жаху тотальної руїни українського села, починаючи від диких і звірячих арештів та заслань заможних господарів-трудеників з їхніми родинами на вічне заслання до далекого Північного Краю і Сибіру, терористичної колективізації та мученицького народовбивчого голоду 1932-33 років. З глибоким та хвилюючим переживанням свідки розповіли про бачене і пережите: Віра Павленко, Хрося Губенко та нащадок Запорізької Січі з української Кубані Василь Олійник.

Розповідь свідків зробила глибоке та незабутнє враження на присутніх. Потім Євгенія Андре по-мистецьки з глибоким почуттям передала трагедію голоду, відображену в поезії О. Олеся „В обіймах голоду", а Івана Солтис виконала „Далеко" Богдана Лепкого.

Академію закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна..."

В академії взяли участь члени різних організацій та віруючі обох українських церков Нассо та Саффок повітів.

Учасникам Академії було ще раз нагадано про Меморіяльний тиждень та про 2-ге жовтня — Меморіяльний День у Вашінґтоні, метою якого є не лише вшанувати пам'ять жертв Великого голоду, але й задемонструвати перед світом незгасиму волю до боротьби за свободу і державну незалежність українського народу. Справа відзначення всенаціональної трагедії України не є справою якоїсь групи чи партії, а є загально-національна справа.

Участь у Вашінґтоні є справою сумління кожного із нас, українців. Нехай же мученики 30-их років та народовбивчого голоду в Україні стануть символом нашої спільної боротьби та єдности поміж нами. Учасників Академії було повідомлено про підготовку транспорту до Вашінґтону. У цій справі слід звертатися на число телефону (212) FA1-4126.

Від слів...

(Закінчення зі ст. 2)

повною його сумою переходить у його розпорядження з умовою, що всі його гроші, які будуть вкладені на його конто, їх використають лише і виключно на потреби охорони українських пам'ятників, які є поставлені на державних площах і парках Америки.

Якщо б такого комітету чи організації, яка дбала б про охорону пам'ятників і зокрема пам'ятника Т. Шевченка у Вашінґтоні не створено, ощадностями, які вплинули б на вище згадане конто, розпоряджатимуться перші три особи, що вкладуть на нього не менше як по 100 долярів кожний до остаточного його вирішення.

Це є моя власна думка і погляд на охорону і догляд за пам'ятниками. Вона може бути піддана під дискусію, але з тим, щоб у цій справі, і то в найскорішому часі, запало якесь рішення.

К. Степовий
Ірвінґтон, Н. Дж.

У відданості Патріярхові

День 30-го червня цього року був примітний для українського католицького Торонто, бо в цей день відбулося відкриття величавого Конгресу Українських Католицьких Організацій. У цей же день, ще перед святковим відкриттям Конгресу, відбулася ще одна громадська імпреза, дуже тісно пов'язана з ним — Четвертий Крайовий З'їзд Ради Українських Громадських Організацій за Патріярхат Української Католицької Церкви. З'їзд цей був куди менш чисельний, бо брали в ньому участь, крім кількох гостей, тільки делегати поодиноких осередків РУГО із канадських провінцій. Та справи, які там обговорено й рішено, були ніяк не менш важливі.

З'їзд відбувся в залі школи при церкві св. о. Миколая, в колишній парохії великого звеличника й прихильника Блаженнішого Патріярха Йосифа, отця митрата В.Липського. І справді було враження, що колишній будівничий та господар цього приміщення слідкував із мистецької картини на стіні за дальшим розвитком думок і дій Українського Патріярхального Руху.

З'їзд розпочався вранці, після Святої Літургії, що її відслужили о. митрат І. Сиротинський та о. декан Р. Ганкевич. Наради відкрив урядуючий голова Ради, заслужений діяч Патріярхального Руху, ред. Михайло Хом'як. Верифікаційна комісія ствердила присутність делегатів із Едмонтону, Вінніпеґу, Монтреалю, Тандер Бей, Гамілтону, Ст. Кетиринс та навіть із далекого Ванкуверу. Зрозуміло, що найбільше було людей із Торонто. Сусідню Америку репрезентували інж. В.Колодчин, із Дітройту, який був відпоручником Українського Патріярхального Світового Об'єднання на З'їзді, та Білоголовський із Баффало, керівник унікальної радіової програми, присвяченої поширенню ідеї українського патріярхату.

Численні привіти, від Митрополита Максима Германюка, від управи Братства Українців Католиків Канади та численних громадських організацій, вказували на популярність та престиж патріярхального руху в Канаді.

З'їздом проводила президія у складі: о. дек. Р.Ганкевич — предсідник, та секретарі — інж. Р. Стахів і інж. В.Мороз. До почесної президії ввійшли ред. М.Хом'як та інж. В. Колодчин.

Дотеперішній голова РУГО склав звіт за свою діяльність від часу третього З'їзду в Едмонтоні 27-го червня цього року. За час своєї каденції він тримав зв'язки, письмові, телефонічні та через особисті зустрічі із Блаженнішим Патріярхом Йосифом, з українською католицькою Ієрархією в усьому світі, із проводом Українського Світового Патріярхального Об'єднання, з українською католицькою пресою та громадськими установами. Був він присутній на святкуванні 20-ліття повороту Патріярха Йосифа в Римі та при цій нагоді відбув ряд офіційних авдієнцій, між іншими, і в Святішого Отця, Папи Івана Павла Другого.

Звіти усні чи писемні, від тих представників, що не змогли особисто прибути, виявили, що праця на місцях була в великій мірі залежна від місцевих обставин та людського складу. Майже всюди проводилася вона завдяки ентузіязмові й жертвенності нечисленних одиниць, які, одначе, підсумовуючи, доконали дуже багато. В основному було це влаштовування академій і доповідей у честь Патріярха, поширення журналу „Патріярхат", збірки та імпрези з доходом на Патріярший Фонд.

У дискусії після звітів присвячено чимало уваги закінченню організаційної структури РУГО та можливості переключення її із системи правних лише членів на систему особистого членства, що повинно б зробити Раду більш масовою організацією. Для розв'язання цієї проблеми вибрано статутову комісію, яку очолив ред. М.Хом'як.

На нову каденцію провід РУГО перейшов на схід Канади і її головою став о. декан Р.Ганкевич, який досі, від грудня 1983 року, був представником на цю частину та провів тут чималу організаційну роботу. На членів управи РУГО вибрано: ред. Михайла Хом'яка, як колишнього голову, Романа Ломагу — заступника

(Закінчення на ст. 4)

В пам'ять нашого Дорогого і Незабутнього
ШВАҐРА І СТРИЙКА

бл. п. д-ра Ярослава Коропея

складаємо на ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
200.00 долярів,
а опечаленій Дружині й Дітям складаємо наші
глибокі співчуття.

ОЛЬГА — братова
ОЛЕГ І ОКСАНА — небожі

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 25-го вересня 1983 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, ДОНЬКА, СЕСТРА, ТЕТА І БРАТОВА

бл. п.

ОЛЬГА МАШТАЛЕР

нар. ШЕПАРОВИЧ

Покійна народилася у Львові.

ПАНАХИДА у середу, 28-го вересня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в четвер, 29-го вересня 1983 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому горю:
муж — ЗЕНОВІЙ
Мама і Тета в Україні
Сестра з родиною в Польщі
Теща
шваґерки:
ОЛЬГА з мужем АНАТОЛЕМ РОМАХОМ
СОФІЯ
Ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

На Союзівці...

(Закінчення зі ст. 3)

ня, бажає скорого видужання, здійснення високих задумів, затвердження патріярхату Помісної Української Католицької Церкви.

Вітає Владик усіх українських Церков, СКВУ, всі українські установи й організації, зокрема земляцькі об'єднання та всіх українських поселенців у вільному світі.

Вітає сердечно всіх землячок і земляків із Золотого Поділля та бажає їм дочекатися щасливого і радісного повороту у вільну Україну.

Резолюції ухвалено одноголосно. На бенкеті було біля 300 осіб.

Розвагово-мистецьку програму під керівництвом Я. Климовського започаткували Валя Калин і Іванна Кононів дуетом „Добрий вечір" слова Я. Климовського муз. М. Гентоша в фортепіяновому супроводі д-ра Б. Базалі. Пізніше вони виконали в'язанку стрілецьких пісень „Осінні акорди", в'язанку естрадних пісень і „Спогад про Тернопіль" слова й муз. Я. Климовського. Незвичайна зіспіваність, милозвучність, ліричне „українське" забарвлення голосів характеризує цей унікальний наш дует, що зачаровує публіку.

Маестро В. Тритяк своїми сольо на скрипці й чельо причинився до мистецького успіху програми.

Незрівняний гуморист Степан Магмет виголосив „Розповідь про Тернопіль" Я. Климовського та „Старієсі наша еміграниія" Ека.

Валя Калин продеклямувала поему Р. Завадовича „Тернопіль мій", а на закінчення Я. Климовський виголосив гумореску у віршовій формі.

Оркестра Няка Гірняка грала на забаві з танцями, заспівував Дервіш.

І. Д.

У відданості...

(Закінчення зі ст. 3)

та таких членів Управи: ред. Василя Дідюка (Торонто), інж. Мирона Барабаша (Торонто), Богдана Кульчицького (Гамілтон), інж. Богдана Яціва (Торонто), мгр Лесю Щур (Лондон), д-ра Михайла Марунчака (Вінніпеґ), інж Ярему Савку (Монтреал), мгра Григорія Якимечка (Едмонтон), Марію Белей (Ванкувер), мгра Махайла Бойчука (Саскатун). До контрольної комісії увійшли: інж. Роман Стахів (Гамілтон), мгр Павло Копачівський (Гамілтон) і мгр Григорій Порохівник (Едмонтон).

Під час пополудневої сесії З'їзду ред. М. Хом'як прочитав свої дві доповіді: „Чому необхідне завершення патріяршим устроєм Помісної Української Католицької Церкви?" та „Пекучі завдання Крайового Товариства та Єпархіяльних товариств під сучасну пору". Доповіді були незвичайно старанно опрацьовані та удокументовані і зовсім зрозуміло, що зі залі вийшов внесок, щоб видати їх окремо друком, щоб зробити їх доступними ширшому колу читачів.

Гість д-р В. Дацько, голова Товариства „Свята Софія", вияснив завдання цього товариства, яке тепер, з волі Блаженнішого Патріярха Йосифа, перебрало адміністрацію Патріяршого фонду. У країнах наших поселень воно оформилося у крайові зареєстровані корпорації, перебираючи на себе поодинокі ділянки, які спомагав досі Патріярший фонд. І так, канадське Товариство відповідальне за фінансування видань, і в цій ділянці має вже кілька поважних позицій. У своїх резолюціях З'їзд висловив цілковиту підтримку Товариству „Свята Софія" та надію на якнайтіснішу співпрацю з ним.

З'їзд вислав привітальні телеграми: Папі Іванові Павлові Другому, з подякою за опіку над нашою Церквою-Страдницею, та Патріярхові Йосифові із заявою повної готовости прямувати шляхом його дороговказів, що було теж зазначене в резолюціях З'їзду. В дальших резолюціях З'їзд висловив свою найглибшу пошану героїчним змаганням Підпільної Української Католицької Церкви та запевнив їй постійну молитовну підтримку. З'їзд осудив заплянований Москвою геноцид українського народу, згадуючи 50-ту річницю Великого голоду.

Інші резолюції З'їзду відгукнулись на долю українців-католиків у межах сьогоднішньої Польщі, домагаючися єпископства для них.

Далі в резолюціях З'їзд висловив переконання, що Владики Української Католицької Церкви будуть у майбутньому підтримувати всі задуми Блаженнішого Патріярха Йосифа, як теж, що в майбутніх синодах Української Католицької Ієрархії зможуть брати участь теж і представники мирян.

Протягом усього З'їзду, чи то на нарадах, чи під час перерв та перекусок, панував дух взаємного зрозуміння, привітности, Шевченкового „єдиномислія", як тільки може він панувати серед людей, пов'язаних спільною великою ідеєю. Відспівання Патріяршого гимну закінчило гармонійним акордом цей З'їзд, який, сподіваємось, стане на порозі пожвавленої та ще більш успішної діяльности канадської Ради Українських Громадських Організацій за Патріярхат Української Католицької Помісної Церкви.

ЛХЩ

В Дітройті...

(Закінчення зі ст. 1)

вбивство жидівського народу і опісля, діставшись до Лондону, розказав про це представникам урядів західніх альянтів, як також провідникам жидівських громад на Заході.

Проф. Карскі розпочав з'ясування української справи короткою згадкою про Княжу Русь та гетьманів. Ширше розповів про змагання українського народу до відбудови власної держави в часі обох світових війн. Українська держава в 1918-21 роках не встоялась; так як колись козацьку державу розділила Москва з Польщею з границею на Дніпрі, так границею розподілу в часі між світовими війнами була ріка Збруч, а інші землі зайняла Румунія і Чехо-Словаччина. Весною 1939 року українці знову підняли боротьбу проти тираній за свою державу на Закарпатті і продовжували цю боротьбу під час та після Другої світової війни.

Після доповіді, суддя Михайло Мозола, представляючи о. Вернарда Панчука, ЧСВВ, згадав про 7 мільйонів жертв українського народу наслідком зорганізованого Москвою голоду в 1932-33 роках.

На закінчення програми о. В. Панчук провів молитву-благословення, закликаючи до взаємного зрозуміння та співпраці згідно з біблійною вимогою любови ближнього.

Представником української громади в підготовчому комітеті зустрічі був Метрополітальний Відділ УККА в Дітройті, головою якого є Зенон Василькевич. Польську громаду заступав мишиґенський Відділ Польсько-Американського Конгресу, а жидівську дітройський Відділ Американсько-Жидівського Комітету.

Меморіяльна маніфестація у Денвері

Згідно з плянуванням Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв голоду в Україні, в суботу, 10-го вересня ц.р., відбулась Маніфестація перед капітолем міста Денверу, Колорадо.

В суботу від 6-ої год. ранку члени Громадського Комітету взяли активну участь у кінцевих приготуваннях до маніфестації. Приготовано багато транспарантів. Роздано чужинцям відповідного змісту літературу. О год. 1-ій маніфестацію відкрив вступним словом і нею керував член Громадського Комітету Юрій Мошинський. Зворушливу молитву відчитав парох православної церкви о. прот. Володимир Сидниченко. Щира подяка належить Олегові Завадовичеві і Наді Винничі за солідно приготовані і виголошені слова правди про заплянований совєтською владою штучний голод, в якому згинули мільйони українців, головно селян.

Присутній сенатор стейту Кольорадо Деніс Галлаґер своїм словом і знанням совєтської дійсности збагатив зміст маніфестації.

Місцеві телевізійні станції фільмували маніфестацію і її уривки передавали на вечірніх новинах. Маніфестацію закінчено спаленням совєтського прапора і співом національного гимну.

Я.Я.

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена, переданий „Голосом Америки", в якому Президент засуджує совєтський варварський акт зістрілення совєтським військовим винищувачем південнокорейського пасажирського літака і загибелі 269 осіб 1-го вересня, дійшов до совєтських слухачів, не зважаючи на сильне заглушування американських радіопередач до СССР, повідомили дипломатичні і кореспондентські джерела з Москви. У своєму виступі Президент сказав совєтським слухачам правду про зістрілення літака і загибелі людей, що старанно заховували совєтські засоби масової інформації. ТАСС негайно зареагувало на звернення Реґена, гостро критикуючи його.

НЕ ТЕ ПРІЗВИЩЕ

У репортажі „Допомогли юнакові з Юґославії" („Свобода", ч. 183 з вівтірка, 27-го вересня ц.р.) мова про подружжя Іванну та Петра Ганкевичів, а не як подано Панкевичів. Ред.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую мого вуйка
ЗАЛУСЬКОГО АНТОНА (зв. Янтика)
або його дітей. Мене інформують, що свого часу він з Америки пошукував мене — **Четербока Федора Гринціва**, але ця вістка затратилася. Дуже прошу — хто знав би його адресу або родини, подати вістку для мене Четербока Федора Г. (УРСР, Львівська обл., р-н Пустомити, с. Н. Білка) на адресу
РОМАН БАБИК, Чикаго, Ілл. ЗСА
Mr. Roman Babyk
2621 W. Walton Street
Chicago, Ill. 60622

АВТОБУСИ ДО ВАШІНҐТОНУ

Місцевість		Замовлення
ЧИКАҐО, Ілл.		„Самопоміч", (312) 489-0520
БАВНД БРУК, Н. Дж.	Церква-Пам'ятник (неділя, 6:30 ранку)	Братство св. Андрія P.O. Box 375, S. Bound Brook, N.J.
ГАРТФОРД, Конн.		Анна Сокольська, 524-0562 Ярослава Кукіль, 524-1759 Галина Васинчук, 246-2740
РОЧЕСТЕР, Н. Й.	Площа церкви св. Покрови (субота, 11:45 вночі)	
НЮАРК, Н. Дж.	Церква св. Івана Хрестителя (неділя, 5:30 ранку)	О. Труш, 688-6133 В. Сенежак, 325-3049 П. Коленський, 374-5622 І. Хамуляк, 371-6369
КЛИФТОН, Н. Дж.	Церква св. Покрови (неділя, 4-та ранку)	І. Білоброн, 472-7654 Г. Клименко, 478-0831 В. Марущак, 546-5238 до 9-ої вечора; а від 9-11: 546-6787
КЛІВЛЕНД, Огайо		Інж. Яків Борса, 741-9939 Ред. Роман Данилевич, 886-3314 Д-р Мирослав Мичковський, 351-8723 Омелян Павлишин, 749-7346 Д-р Михайло Пап, 449-1812 Василь Пономаренко, 661-3773 Маруся Попович, 842-1993
ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж.	Школа св. Володимира (неділя)	925-0553, 354-3607 Після 7-ої год. веч.
ДІТРОЙТ, Миш.	(Субота, 6-та ранку)	Редакція „Українські Вісті", 336-8291 Осип Біґун, 574-0855 Михайло Віхорек, 341-9542 Ярослав Базюк, 584-0176 Данило Березовський, в день — 366-0755, увечорі — 892-8769
ДЖЕРЗІ СИТІ, БАЙОН, Н. Дж.	6-та ранку з Джерзі Ситі (неділя)	795-0628, 656-7755
МЕЙПЛВУД, Н. Дж. (Українська Православна Ліґа при парафії св. Вознесіння)		763-3932
НЮ ЙОРК, Н. Я.	Субота, 7-ма ранку Неділя, 5:30 ранку Український Народний Дім	Українська Православна Кредитівка Арка Сурма Еко
СИРАКЮЗИ, Н. Й.	Від'їзд: субота, 1-го жовтня — північ Збірка: церква св. Ів. Хрестителя Ціна — 35 дол.	М. Середович, 488-4636
БАЛТИМОР, Мд.	Неділя, 2-го жовтня Год. 8-ма вранці, з-під будинку „Самопоміч", 239 S. Broadway	Зголошення: Семен Михайлишин, тел.: 254-4761 Євген Снігура, тел.: 254-3135 Петро Войтович, тел.: 789-7354

Квитки на концерт слід замовляти заздалегідь, пишучи на адресу:
Ukrainian Fraternal Association
440 Wyoming Avenue, Scranton, Pa. 18501, tel.: (717) 342-0937

ШАНОВНІ ЧЛЕНИ!

Пригадайте собі коли в останньому часі Ваш **Відділ УНС спонзорував** *якусь корисну діяльність.*

- Якщо активність Вашого Відділу послабилася, візьміть до уваги нову програму УНСоюзу під назвою Фонд Братської Діяльности.
- В цьому році призначено на працю ФБД суму $5,000. Всі Відділи і Округи УНС можуть одержати з цього фонду певну суму грошей або дорівнювальний фонд (мечінґ фонд) на ведення і пожвавлення на місцях братської діяльности.
- Що це є братська діяльність? Це може бути цілком звичайна, як от допомога старшим громадянам-українцям з Вашої місцевости, або оплачення незаможній дитині літніх вакацій в українському молодечому таборі.
- Братська діяльність може теж проявлятися і на більшу скалю, як приміром влаштовування культурних чи виховних імпрез, розвагових вечорів, спільних прогульок, тощо.
- Програма братської діяльности, яку вибиратиме Відділ, чи Округа, повинна залежати від зацікавлення членів.
- Братерство — це основа УНСоюзу. Коли Ви хочете, щоб у Вашій місцевості було більше братської діяльности, порозумійтеся з урядовцями місцевого Відділу УНС, або пишіть на адресу:

MARTA KORDUBA — Fraternal Activities Coordinator
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302 • (201) 451-2200